

İRAN MENŞELİ POLYESTER ELYAF İTHALATINDA UYGULANAN KORUNMA ÖNLEMİNİN GÖZDEN GEÇİRİLMESİNE İLİŞKİN ÖZET SONUÇ RAPORU

1. SORUŞTURMAYA İLİŞKİN GENEL BİLGİLER

1.1. Başvuru

İran İslam Cumhuriyeti (İran) menşeli Polyester elyaf ithalatında uygulanan korunma önleminin gözden geçirilmesi için Sasa Polyester San. A.Ş. tarafından Bakanlığımıza başvuruda bulunulmuştur.

Sasa Polyester San. A.Ş. toplam Türkiye üretiminin %61'ini temsil etmektedir. Başvuruyu destekleyen Ertona Tekstil Plastik Geri Dönüşüm San ve Tic. Ltd. Şti. ise %3'ünü temsil etmektedir.

1.2. Soruşturma Açılması

Mevcut korunma önleminin uzatılması yönünde yerli üreticiden alınan başvurunun değerlendirilmesi için korunma önlemi soruşturması açılmasına ilişkin Kurul Kararı, 22/4/2017 tarihli ve 30046 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan İthalatta Korunma Önlemlerine İlişkin Tebliğ (Tebliğ No:2017/5) ile ilan edilmiştir.

Anılan Tebliğ ile soruşturma konusu ürünün yerli üreticileri, ithalatçıları, ilgili ülkedeki yerleşik ihracatçılarına/üreticilerine kendilerini taraf olarak tanıtmaları ve soruşturmaya ilişkin bilgi, belge ve görüşlerini göndermeleri ve sözlü dinlenme taleplerini iletmeleri için yeterli süre tanınmıştır.

Ayrıca, Başvurunun Gizli Olmayan Özeti Bakanlığın web sayfasında duyurulmuştur.

1.3. İlgili Taraflar ve Tarafları Dinleme Toplantısı

Soruşturma kapsamında başvuru sahibi yerli üretici firma haricinde 1 (bir) üretici, 2 (iki) ithalatçı ve İran'da yerleşik 2 (iki) adet üretici/ihracatçı firma olmak üzere toplam 5 (beş) firmadan ilgili taraf olma başvurusu alınmış ve kabul edilmiştir.

Soruşturma çerçevesinde ilgili üretici, ithalatçı ve ihracatçı firmaların ve diğer tarafların görüşlerinin dinlenmesi için 15/6/2017 tarihinde tarafları dinleme toplantısı yapılmıştır. Toplantıda sözlü olarak dile getirilen hususlar ile ilgili tarafların ilave olarak belirtmek istedikleri hususların yazılı olarak gönderilmesi için 19/6/2017 tarihine kadar süre tanınmıştır. Yazılı olarak iletilen görüşler soruşturma sürecinde değerlendirmeye alınmıştır.

2. SORUŞTURMA KONUSU ÜRÜN

2.1. Genel Bilgiler

Soruşturma konusu ürün, ticari olarak "polyester elyaf" olarak tanımlanmakta olup, çekim ve ısıl sabitleme işlemlerinden geçmiş polyester filamentlerinin ya da devamlı lifler

demetinin (kullanım yeri ve amacına göre) alıcı tarafından talep edilen boyda kesilmesi yoluyla elde edilen sentetik ürünlerdir.

Polyester elyaf; nihai kullanım alanına göre denye, parlaklık, erime sıcaklığı, renk, mukavemet, kıvrıcık, kesim boyu, kesit, ve benzeri teknik özelliklere bağlı olarak üretilmektedir.

Polyester, petrokimya türeві olan MEG (Monoetilen Glikol) ile DMT'nin (Dimetil Tereftalat) veya PTA'nın (Purified Tereftalik Asit) kimyasal reaksiyonu sonucunda ortaya çıkmaktadır.

Polyester elyaf; MEG ile DMT veya PTA'nın kimyasal bileşimi, ester değişim ve polimerizasyon safhalarından sonra elde edilen çıktının:

- Düzeler yardımıyla filament haline getirilmesi,
- Elde edilen filament demetlerinin birleştirme sonrasında çekme, kıvrıcık verme ve finiş (yağ verme) uygulamalarının tatbik edilmesi,
- Elde edilen ürünün istenilen boylarda kesilmesi ve balyalanması

ile elde edilir.

2.2. Benzer veya Doğrudan Rakip Ürün

Soruşturma sürecinde, soruşturma konusu ürünün yerli üreticiler tarafından üretilenleri ile İran'dan ithal edilenlerinin teknik ve fiziksel özellikler, çeşit, satış kanalları ve kullanım alanları itibariyle aynı veya benzer özellikler taşıyıp taşımadığı incelenmiştir. Bu kapsamda, denye, renk (beyaz, siyah, renkli) ve segmentler (tekstil, teknik tekstil, dolgu) itibariyle çeşitlilik gösteren polyester elyafın başvuru sahibi Sasa tarafından üretilenleri ile İran'dan ithal edilenlerinin benzer tipler ile teknik ve fiziksel özellikleri haiz olduğu görülmüştür. Bu nedenle de, yerli üretim ve ithal polyester elyafın ülkemizde kullanıldığı sektörler ve ürünler (ıslak mendil ve çocuk bezi, tekstil ve plastik sektörü, vb.) itibariyle de aynı müşterilere hitap ettiği tespit edilmiştir. Bu itibarla, yerli üreticiler tarafından üretilen polyester elyaf ile İran'dan ithal edilenlerinin benzer ürün olarak değerlendirilebileceği anlaşılmıştır.

2.3. Soruşturma Konusu Ürünün İthalatındaki Uygulamalar

2.3.1. Mevcut Korunma Önlemi

2013 yılında yerli üreticiler tarafından İran menşeli polyester elyaf ithalatında korunma önlemi açılması için başvuruda bulunulmuş ve 17/4/2013 tarihli ve 28621 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan İthalatta Korunma Önlemlerine İlişkin Tebliğ (Tebliğ No:2013/2) ile korunma önlemi soruşturması açılmış; 2/9/2013 tarihli ve 2013/5358 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan İran Menşeli Polyester Elyaf İthalatında Korunma Önlemi Uygulanmasına İlişkin Karar ile İran menşeli olan ürünün ithalatında 4 yıl süre ile ek mali yükümlülük şeklinde korunma önlemi uygulaması yürürlüğe konulmuştur. Söz konusu önlem 20/9/2017 tarihinde sona erecektir.

G.T.İ.P.	Eşyanın Tanımı	Ek Mali Yükümlülük			
		1.Dönem	2.Dönem	3.Dönem	4.Dönem
		(21/9/2013-20/9/2014)	(21/9/2014-20/9/2015)	(21/9/2015-20/9/2016)	(21/9/2016-20/9/2017)
5503.20.00.00.00	Poliesterlerden	%22	%21,5	%21	%20,5

2.3.2. Gümrük Vergileri ve Diğer Vergiler

2017 Gümrük Tarife Cetveli'nde 5503.20.00.00.00 gümrük tarife istatistik pozisyonunda (GTİP) yer alan başvuru konusu eşya "poliesterlerden olanlar" eşya tanımıyla aşağıdaki şekilde sınıflandırılmaktadır.

Pozisyon No	Eşyanın Tanımı
5503	Sentetik devamsız lifler (karde edilmemiş, taranmamış veya iplik imali için diğer surette hazırlanmamış):
	- Naylon veya diğer poliamidlerden:
5503.11.00.00.00	- - Aramidlerden
5503.19.00.00.00	- - Diğerleri
5503.20.00.00.00	- Poliesterlerden
5503.30.00.00.00	- Akrilik veya modakrilik
5503.40.00.00.00	- Polipropilenden
5503.90.00.00.00	- Diğerleri

Yürürlükteki İthalat Rejimi uyarınca İran dahil diğer ülkelere %4 oranında gümrük vergisi uygulanmaktadır. Ayrıca söz konusu eşyaya uygulanan Katma Değer Vergisi (KDV) ve Özel Tüketim Vergisi (ÖTV) oranları ile gümrük vergileri aşağıdaki tabloda gösterilmektedir.

GTİP/Eşya Tanımı	KDV (%)	ÖTV	Gümrük Vergisi Oranı (%)						
			AB-STA	Güney Kore	Mlzy	GTS Ülkeleri			DÜ
						EAGÜ	ÖTDÜ	GYÜ	
5503.20.00.00.00 Poliesterlerden	8	-	0	0,6	0	0	0	3,2	4

2.3.3. Diğer Mevzuat

- İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (Tebliğ No:2012/11) çerçevesinde Güney Kore ve Endonezya menşeli eşyanın ithalatında %6,2 ila %12 arasında değişen oranlarda dampinge karşı önlem mevcuttur.
- İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (Tebliğ No:2013/13) çerçevesinde Çin Halk Cumhuriyeti menşeli eşyanın ithalatında 0,21 ABD Doları/kg tutarında dampinge karşı önlem mevcuttur.

- İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (Tebliğ No:2014/37) çerçevesinde Hindistan, Tayvan ve Tayland menşeli eşyanın ithalatında %6,4 ila %23,9 arasında değişen oranlarda dampinge karşı önlem mevcuttur.
- İthalatta Gözetim Uygulanmasına İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2010/1) çerçevesinde, ithalata ilişkin gümrük beyannamelerinin tescilinde "Kayıt Belgesi" aranmaktadır.
- Gümrük Genel Tebliği (Serbest Dolaşıma Giriş) (Seri No: 3) çerçevesinde başvuru konusu eşyanın ithalatı, elyaf detay beyanı uygulaması kapsamındadır.
- Başvuru konusu eşya, 2017 yılı İthalat Rejimi Kararı'nın "EK-3 Genelleştirilmiş Tercihler Sisteminden Yararlanacak Ülkeler Listesi" kapsamında Bangladeş, Endonezya, Hindistan, Pakistan ve Vietnam menşeli ülkeler için hariç sektör olarak belirlenmiş olup, mezkûr ülkelerden yapılan ithalatta %4 oranındaki DÜ vergisi uygulanmaktadır.
- Başvuru konusu eşya, Gümrük Yönetmeliğinin ilgili hükümleri çerçevesinde laboratuvar tahliline tabi tutulacak eşya kapsamındadır.

3. İTHALATIN GERÇEKLEŞME KOŞULLARI

3.1. İthalatın Miktar ve Oransal Değişimi

Yıl	Miktar (Kg)	Değer (\$)	B.F. (\$/Kg)	Miktar Değişim (%)
2013	118.423.182	196.035.693	1,66	-
2014	155.262.104	241.048.339	1,55	31%
2015	162.782.992	198.860.270	1,22	5%
2016	151.847.715	169.399.609	1,12	-7%
2016(5)	52.934.249	58.700.470	1,11	-
2017(5)	73.359.590	88.102.076	1,20	39%

Polyester elyaf toplam ithalatı incelenen dönem içerisinde 2016 yılı hariç artmıştır. 2013 yılında 118 bin ton olan ithalat yıllar itibariyle artarak 2015 yılında 162 bin tona ulaşmış, 2016 yılında ise %7 oranında azalarak 151 bin tona gerilemiştir. İthalat, 2017 yılının Ocak-Mayıs döneminde ise 2016 yılının aynı dönemine göre %39 oranında artışla 73 bin tona yükselmiştir.

İthal birim fiyatlar 2013 yılında 1,66 \$/kg iken 2016 yılında 1,12 \$/kg, 2017 yılı Ocak-Mayıs döneminde ise 1,20 \$/kg olarak gerçekleşmiştir.

Soruşturma konusu üründe genel ithalat 2014 yılında %31 oranında artarken 2015 yılında artış hızı yavaşlamış ve 2016 yılında %7 oranında azalma kaydedilmiştir. 2017 dönemsel ithalat ise önceki yılın aynı dönemine göre önemli oranda artış göstermiştir.

3.2. İran Menşeli İthalat

Yıl	Miktar (Kg)	Değer (\$)	B.F. (\$/Kg)	Miktar Değişim (%)
2013	16.794.554	23.718.952	1,41	-
2014	4.122.300	4.849.104	1,18	-75%
2015	363.274	440.615	1,21	-91%

Yıl	Miktar (Kg)	Değer (\$)	B.F. (\$/Kg)	Miktar Değişim (%)
2016	600.354	562.158	0,94	65%
2016(5)	265.603	284.806	1,07	
2017(5)	5	120	24,00	-100%

İran'dan yapılan ithalat 2013 yılında 16 bin ton iken korunma önlemi alındıktan sonra izleyen dönemde ithalatta önemli oranda düşüş yaşanmış, %76-%91 oranlarında gerileyen ithalat 2016 yılında artış göstermiştir. Genel ithalatın seyirinin aksine İran'dan gerçekleşen ithalatta düşüş yaşanmakta olup, 2017 yılı Ocak-Mayıs döneminde ithalat durma noktasına gelmiştir.

İthal birim fiyatlar ise 2013 yılında 1,41 \$/kg iken 2016 yılında 0,94 \$/kg seviyesine gerilemiştir.

3.3. Ülkeler İtibariyle İthalat

5503.20.00.00.00 GTİP'li ürünün ülkeler bazında ithalatında ilk sırayı Malezya'nın aldığı ve ülkenin toplam ithalattaki payının yıllar itibariyle %25-%34 arasında seyrettiği görülmektedir. İran'ın payı ise 2013 yılında %14, 2014 yılında %3, 2015 yılında %0,2 ve 2016 yılında %0,4 olarak gerçekleşmiştir.

İran'ın yerini serbest ticaret anlaşmamız olan Malezya'nın aldığı görülmekte olup, Çin, Güney Kore, Mısır ve Romanya ithalatta artış yaşanan diğer ülkelerdir. Söz konusu ülkelerde ithal birim fiyatlar, İran'a göre daha yüksek seyretmektedir.

2016 yılı ithalat miktarları dikkate alınarak yapılan sıralamada en fazla ithalat yapılan 2. ülke Çin olmuştur. 2013 yılında %14 olan İran'ın payı 2016 yılında %0,4'e gerilemiştir.

Ülke Adı	2013		2014		2015		2016	
	BF (\$/Kg)	Kg Pay (%)	BF (\$/Kg)	Kg Pay (%)	BF (\$/Kg)	Kg Pay (%)	BF (\$/Kg)	Kg Pay (%)
Malezya	1,61	% 25,1	1,52	% 28,8	1,14	% 28,8	1,08	% 34,3
Çin	1,55	% 12,9	1,43	% 19,4	1,14	% 18,5	1,00	% 15,2
Vietnam	1,56	% 17,7	1,46	% 18,9	1,15	% 22,4	1,04	% 13,9
Mısır	1,43	% 5,5	1,41	% 6,8	1,06	% 6,5	0,90	% 9,1
Güney Kore	2,04	% 3,3	1,87	% 4,6	1,46	% 5,8	1,22	% 6,9
Romanya	2,05	% 0,4	1,71	% 1,3	1,29	% 2,5	1,15	% 4,6
Tayvan	1,99	% 8,1	1,86	% 7,1	1,54	% 5,9	1,43	% 4,4
Hindistan	1,73	% 4,6	1,75	% 3,5	1,38	% 2,7	1,14	% 4,1
Ukrayna	-	% 0,0	1,59	% 0,1	1,14	% 1,2	1,08	% 1,7
Beyaz Rusya	1,74	% 0,9	1,74	% 0,6	1,29	% 0,6	1,09	% 1,4
Almanya	4,25	% 1,5	5,60	% 0,7	4,19	% 0,7	3,37	% 1,2
B.A.E.	1,39	% 0,1	1,25	% 0,8	1,24	% 2,5	1,43	% 1,2
Çek Cumhuriyeti	1,85	% 0,4	1,71	% 0,5	1,30	% 0,4	1,35	% 0,4
İran	1,41	% 14,2	1,18	% 2,7	1,21	% 0,2	0,94	% 0,4
İrlanda	1,75	% 0,6	1,49	% 0,4	1,29	% 0,3	1,24	% 0,3

3.4. Nispî İthalat

Başvuru konusu eşyanın ithalatının yerli üretime göre nispî seyri aşağıda gösterilmektedir. 2013-2016 döneminde ithalatın yerli üretime oranı dalgalı bir seyir izlemektedir.

İran menşeli ithalatın yerli üretime oranı ise önlem sonrası dönemde gerilemiş ve durma noktasına gelmiştir.

Nispî İthalat	2013	2014	2015	2016
Genel İthalat/Yerli Üretim Endeks	100	95	102	92
İran menşeli ithalat/Yerli Üretim Endeks	100	18	0	0

3.5. İthalatın Piyasa Payı

İthalatın piyasadan aldığı pay 2013-2015 döneminde artarken, 2016 yılında düşmüştür. 2013-2016 döneminde İran menşeli ithalatın piyasa payı önemli ölçüde gerilemiştir.

Başvuru sahibi firmanın paylaştığı veriler ile ülke tüketimi dikkate alınarak yerli üretim dalının piyasa payı hesaplanmış ve yerli üretimin piyasa payı 2014 yılında düşmeye başlamış, 2016 yılında bir miktar toparlanmıştır.

İthalatın Piyasa Payı	2013	2014	2015	2016
İthalatın Piyasa Payı (Genel) Endeks	100	115	125	113
İthalatın Piyasa Payı (İran) Endeks	100	21	2	3
İthalatın Piyasa Payı (Diğer Ülkeler) Endeks	100	130	146	132
Yerli Üretim Dalının Piyasa Payı Endeks	100	91	84	92

4. BAŞVURU KONUSU EŞYANIN YERLİ ÜRETİMİNE İLİŞKİN BİLGİLER

Soruşturma konusu ürünün yerli üretimine ilişkin bilgiler, eşyanın yerli üretiminin %61'ini gerçekleştiren başvuru sahibi firmadan sağlanan verilere dayanmaktadır.

4.1. Üretim

Üretim	2013	2014	2015	2016
Endeks	100	105	98	107

Başvuru konusu eşyanın genel üretimi 2013-2016 döneminde artmıştır. Anılan dönemde üretim endeksi 2013 yılına göre önce 5 puan artmış, sonra 2 puan azalmış ve son olarak 7 puan artmıştır.

4.2. Yurt İçi Satışlar

Yurt İçi Satışlar	2013	2014	2015	2016
Endeks	100	104	92	104

Yerli üretici firmaların yurt içi satışları soruşturma döneminde 2015 yılı haricinde artmış olup, yurt içi satış endeksi 2014-2016 yıllarında 2013 yılına göre 4 puan artmış, 8 puan azalmış ve 4 puan artmıştır.

4.3. Yurtdışı Satışlar

Yurtdışı Satışlar	2013	2014	2015	2016
Endeks	100	95	121	122

Yurtdışı satışlar 2013-2016 döneminde yükselme eğilimi göstermiş, özellikle 2015 ve 2016 yıllarında önemli artışlar yaşanmıştır. Yurtdışı satış miktar endeksi 2014-2016 döneminde sırayla 95, 121 ve 122 olarak gerçekleşmiştir.

4.4. Tüketim

Tüketim	2013	2014	2015	2016
Endeks	100	114	110	113

*Başvuru sahibi firmanın verileri üzerinden genel tüketim miktarı hesaplanmıştır.

Soruşturma konusu ürünün tüketimi yıllar itibariyle artmış olup, söz konusu tüketim endeksi 2014-2016 döneminde 2013 yılına göre sırayla 14, 10 ve 13 puan artmıştır.

4.5. Kapasite ve Kapasite Kullanım Oranı

Kapasite ve KKO	2013	2014	2015	2016
Kapasite Endeksi	100	100	100	100
KKO Endeksi	100	105	98	107

Yıllar itibariyle kapasite miktarı endeksi değişmemiştir. Kapasite kullanım oranı ise üretim miktarına bağlı olarak 2014 yılında artmış, 2015 yılında azalmış ve 2016 yılında tekrar artmıştır.

4.6. Dönem Sonu Stoklar

Soruşturma dönemi olan 2013-2016 döneminde dönem sonu stoklar önce artmış, daha sonra ise azalmıştır.

Dönem Sonu Stoklar	2013	2014	2015	2016
Endeks	100	143	81	51

4.7. İstihdam

İstihdam 2013-2016 döneminde artış kaydetmiştir. 2014-2016 yıllarında istihdam endeksinin 2013 yılına göre sırayla 15, 6 ve 19 puan arttığı ve pozitif bir ilerleme kaydedildiği görülmektedir.

İstihdam	2013	2014	2015	2016
Endeks	100	115	106	119

4.8. Verimlilik

Verimlilik	2013	2014	2015	2016
Endeks	100	91	92	90

İşgücü verimliliği 2013-2016 döneminde istihdam edilen kişi sayısının artışı ile birlikte azalmış ve 91,92 ve 90 olarak gerçekleşmiştir.

4.9. Kârlılık

Kârlılık	2013	2014	2015	2016
Kârlılık Endeksi	100	1.360	1.003	1.508

Yerli üreticilerin kârlılık endeksleri önlem sonrası dönemde yükselişe geçmiştir.

5. DEĞERLENDİRME

Soruşturma konusu üründe önlemin yürürlüğe konulmasından itibaren piyasa payı ve verimliliğinde aşağı yönlü; üretim, yurtiçi satış, istihdam, yurtdışı satışlar, kapasite kullanım oranı, kârlılık gibi göstergelerinde ise olumlu seyir görülmektedir.

Soruşturma konusu ürünün genel ithalatı 2016 yılına kadar artarak devam etmektedir, ancak İran menşeli ithalat önlem sonrasında durma noktasına gelmiştir.

Bir önceki yıla göre 2016 yılında %7 oranında azalan ithalat 2013 dönemine göre %28 oranında artmıştır. 2016 yılında İran menşeli ithalat bir önceki yıla göre %65 oranında artarken, 2013-2016 döneminde %96 oranında azalmıştır.

Soruşturma döneminde üretim miktarı endeksi incelendiğinde 2016 yılında 2013 yılına göre 107'ye yükselmiştir. Yurtiçi satışlarda 2016 yılında endeks 104 olarak gerçekleşirken, yurtdışı satışlarda önemli bir artış yaşanmış ve endeks 122'ye yükselmiştir.

Soruşturma döneminde yerli üretimin piyasa payı 2013-2016 döneminde ithalata göre yüksek seyretmiş, 2014-2016 döneminde 91, 84 ve 92 olarak gerçekleşmiştir.

İthalatın piyasa payı genel itibarıyla 2013-2016 döneminde dalgalanmaktadır. 2013-2016 döneminde 115, 125 ve 113'e yükselmiştir. İran menşeli ithalatın piyasa payı endeksi 2014-2016 döneminde 21, 2 ve 3 olarak gerçekleşmiştir. Korunma önlemi ile birlikte anılan ülke menşeli ithalatın iç piyasada asgari bir payı olmuştur.

İthalatın yerli üretime oranı endeksi 2014 yılında 95, 2015 yılında 102 ve 2016 yılında 92 olarak gerçekleşmiştir.

İhracat (Genel)	2013	2014	2015	2016
Endeks	100	94	117	119

2013-2016 döneminde polyester elyaf ihracat miktarı endeksi 2014 yılında 6 puan azalmış, 2015 yılında 17 ve 2016 yılında 19 puan artmıştır.

Bununla birlikte, İran menşeli malların önlem öncesi dönemde ithalattan aldığı pay göz önünde tutulduğunda, önlemin yürürlükten kalkması sonrasında İran menşeli ithalatın tekrar ve hızla artma olasılığının yüksek olduğu değerlendirilmektedir.

International Trade Center (ITC) istatistiklerine göre 5503.20 GTP'de dünya ihracatında İran'ın payı 2013-2016 döneminde giderek azalırken, ülkemizin payı yükselmiştir.

Diğer yandan, İran menşeli ithalatın yerli üretim üzerindeki etkisine dair yapılan analiz önlemin yürürlükten kaldırılması halinde İran menşeli ithalatın yerli üretim dalı üzerinde sebep olacağı ciddi zarar tehdididir.

Soruşturma konusu üründe önlemin yürürlüğe konulmasından itibaren piyasa payı ve verimliliğinde aşağı yönlü; üretim, yurtiçi satış, istihdam, yurtdışı satışlar, kapasite kullanım oranı, kârlılık gibi göstergelerinde ise olumlu seyir görülmektedir. Ancak bazı ekonomik göstergelerde yaşanan iyileşmelerin rekabet koşullarına uyumla açıklanması mümkündür.

İthal fiyat, CIF birim kıymetlere %4 oranında gümrük vergisi eklenerek bulunan fiyatları ifade etmektedir. Hem İran menşeli ürünlerin hem de ortalama ithal fiyatlarının yurtiçi satış fiyatlarını kırma oranları yer almakta olup, soruşturma konusu ürün için fiyat kırılması dalgalı bir seyir izlemektedir.

İran menşeli ürünün 2013 yılında gümrük vergili ithal fiyatı, yurt içi satış fiyatının altında seyretmekte, 2016 döneminde ise yurtiçi satış fiyatlarında ciddi bir düşüş yaşanmış ancak buna rağmen İran menşeli ürünün ithal fiyatının üzerinde kalmaktadır. İthal fiyatlara bağlı olarak yurtiçi satış fiyatlarında da gerileme olmuştur.

6. YENİ REKABET KOŞULLARINA UYUM

Korunma önlemi uygulamaları ile yerli üreticilerin piyasa koşullarına uyumunun kolaylaştırılması amaçlanmaktadır. Başvuru sahibi firmalar tarafından yapılan üretim teknolojisinde gelişmeler, yeni hat yatırımı, makine teçhizat alımları, Ar-Ge çalışmaları devam etmektedir.

7. SONUÇ ve ÖNERİ

İran'dan polyester elyaf ithalatı önlemlerle birlikte durma noktasına gelmiş ve 2013 yılında 16.795 ton olan ithalat, 2016 yılında 600 tona gerilemiştir.

İran menşeli ürünün piyasa payı endeksi 2014 yılında 21, 2015 yılında 2 ve 2016 yılında 3 olarak gerçekleşmiştir.

Bununla birlikte, önlemin yürürlüğe konulmasından itibaren yerli üretim dalının piyasa payı ve verimliliğinde aşağı yönlü; üretim, yurtiçi satış, istihdam, yurtdışı satışlar, kapasite kullanım oranı, kârlılık gibi göstergelerinde ise olumlu seyir görülmektedir.

İran'ın Türkiye'ye ihracat rakamları düşmüş olmakla birlikte, yürürlükte olan önlemin kaldırılması halinde, İran'dan soruşturma konusu eşyanın önemli miktarda ithal edileceği, bu ithalatın yerli üreticilerin rekabete uyumunu ve ekonomik göstergelerini bozabileceği ve bu sebeple ciddi zarar tehdidinin devam ettiği değerlendirilmektedir.

İran'da kapasite artışı devam etmekte olup, İran'a uygulanan ambargo nedeniyle Avrupa pazarına sınırlı olarak giriş yapabilen İran'da yerleşik ihracatçılar, korunma önleminin kaldırılması ile hem coğrafi yakınlık hem lojistik açıdan öncelikli pazar olarak ülkemize ihracatlarını artırebileceklerdir.

Bu değerlendirmelerden hareketle, yürürlükte olan ve ek mali yükümlülük şeklinde uygulanan önlemin 3 yıl süreyle uzatılmasının, ek mali yükümlülük vergi oranının ise uygulamanın birinci yılında %20 olarak belirlenmesinin ve bu oranın aşağıda belirtildiği şekilde azaltılmasının uygun olacağı değerlendirilmektedir.

GTİP	Eşyanın Tanımı	Ek Mali Yükümlülük		
		1.Dönem	2.Dönem	3.Dönem
		(21/9/2017- 20/9/2018)	(21/9/2018- 20/9/2019)	(21/9/2019- 20/9/2020)
5503.20.00.00.00	Poliesterlerden	%20	%19,5	%19